

Loyaliteit in families betekent dat je er voor elkaar bent als het er echt op aankomt. Degenen die bekend zijn met het werk van Else-Marie van den Eerenbeemt en haar leermeester Boszormenyi Nagy – en waar het de CH betreft uiteraard Jaap van der Meiden - zullen er niet verbaasd over zijn.

Als het gaat om de contextuele benadering in mediation is het in mijn visie zo dat deze heel breed is. Erg belangrijk is de vaststelling dat het ermee begint dat het fenomeen mediation zelf de *context* biedt om een proces zoals in de casus die ik zojuist kort heb geschetst mogelijk te maken.

Ik wil dit benadrukken omdat mediation een unieke context levert: er is geen andere setting waarbinnen mensen ècht goede gesprekken met elkaar kunnen voeren en vertrouwelijkheid en juridische vrijblijvendheid bescherming bieden. Dit maakt dat alle relevante thema's op zowel de *onderstroom* als de *bovenstroom* besproken kunnen worden en op beide niveaus voortgang kan worden geboekt. Elke partij kan inbrengen wat hij belangrijk vindt en de ander partijen moeten luisteren.

Vervolgens hebben partijen de volledige vrijheid om in alle autonomie - op grond van normen die zij zelf vinden of formuleren - tot oplossingen te komen die zo goed mogelijk recht doen aan de belangen - de *needs and concerns* zoals de Amerikanen zeggen - van ieder van hen.

Een andere belangrijke regel in mediation is dat in beginsel net zolang wordt gesproken totdat ook echt alle wensen, behoeften en verlangens van de partijen in het voor hen juiste evenwicht zijn gebracht en aan al hun zorgen tegemoet is gekomen.

(Enkele voorbeelden uit mijn praktijk om het belang van context te illustreren)

Ik noemde zojuist dat in mediation het door de betrokken partijen vinden of formuleren van eigen normen centraal staat

En dit brengt mij bij de oude rechtsnorm van de **goede trouw** die in 1992 bij het inwerkingtreden van het nieuwe Burgerlijk Wetboek is vervangen door het paar *redelijkheid en billijkheid*.

Partijen in een mediation zijn niet gebonden aan de rechtsnormen, behoudens als er sprake is van zogenoemd 'dwingend recht' maar dat is een grote uitzondering. Een voorbeeld van dwingend recht is dat ouder van minderjarige kinderen geen overeenkomst mogen sluiten omtrent hun gezamenlijke gezag.

Deze niet-gebondenheid aan rechtsnormen, aan het juridisch kader, betekent dat in mediation in de kern altijd wordt gewerkt op het fundament van de norm van de goede trouw.

Maar deze goede trouw heeft dan wel de connotatie die door Nagy aan het door hem gebezigde begrip *loyaliteit* is verbonden, te weten het rekening houden met de *gerechtvaardigde verwachtingen en belangen* van de andere partij.

Kortom: het gaat in mediation om partijautonomie en loyaliteit of solidariteit. En dat brengt me dan bij mijn dissertatie die over dit begrippenpaar handelt als het gaat om echtgenoten: *Partijautonomie in het relatievermogensrecht*. In beginsel is alles mogelijk, er is geen knellend juridisch kader, partijen zijn echt autonoom, het uitgangspunt is *Selbstbestimmung* - zoals de Duitsers zeggen - maar altijd is er de **goede trouw**, de **loyaliteit**, de **solidariteit** en het is in elke mediation zaak om het voor de betrokken partijen relevante evenwicht te vinden.

In de Verenigde Staten zegt men dat mediation in *the shadow of the law* plaats vindt: dit is een fraaie wijze om tot uitdrukking te brengen dat het recht – en de rechtsnormen – ook een contextuele factor vormen in een mediation en een belangrijke factor omdat, als een mediation niet zou slagen en de kwestie toch bij de rechter belandt, deze op basis van de desbetreffende normen een oordeel zal geven.

Een belangrijk begrip bij Nagy is ook de zogenoemde *relationele ethiek*: het gaat erom dat je van betekenis kunt zijn in relatie tot de ander en je je met de ander verbonden voelt in een betekenisvolle relatie. In dit verband noemt Nagy ook dat *verbondenheid* in de kern gevormd wordt door *loyaliteit* en de bedding waarin loyaliteit zich kan ontwikkelen *rechtvaardigheid* is.

Prediker zegt: *ik ging naar de plaats van het recht en zie, het onrecht.*

In een mediation kan zich deze ervaring niet snel voordoen nu de maatstaf van de goede trouw meebrengt dat de betrokken partijen zelf bepalen wat redelijk en billijk is, wat de norm van de *goede trouw* meebrengt en vergt, derhalve: wat rechtvaardig is.

Context is zoals gezegd in mijn visie in mediation een breed begrip. Zo bepaalt in mijn ogen het feit dat iemand een Christen is mede de context waarin de mediation plaatsvindt en waarin de mediator opereert: dat kan vervolgens in heel sterke mate het geval zijn maar dit kan ook een minder grote plaats innemen in het proces.

En ik denk dat het ook zo werkt voor cliënten die die een Christelijke context belangrijk vinden.

Ik hoop dat ik met deze korte voordracht meteen ook duidelijk heb kunnen maken wat de relevantie is van het nieuwe uitstroomprofiel contextuele mediation in de *Master Contextuele Benadering*.
